

Prawo o konsultacji z rdzennymi mieszkańcami

25 września 2011

PERU. Wrzesień 2011 roku przyniósł długo oczekiwane zmiany prawne w Peru. Peruwiański parlament uczynił poważny krok w uznaniu praw rdzennych mieszkańców, uchwalając nową ustawę zatwierdzającą prawo konsultacji dla Indian podczas wdrażania programów i projektów, mogących mieć wpływ na ich zbiorowe prawa: fizyczną egzystencję, tożsamość kulturową, sposób życia oraz profil rozwoju. 6 września ustawa została podpisana przez nowo wybranego prezydenta kraju Ollanta Humalę, który zadeklarował: „Chcemy zapewnić rdzennym mieszkańcom prawo głosu, przywilej bycia wysłuchanymi i traktowania ich tak jak obywateli, a nie małe dzieci, które nie są konsultowane w żadnej sprawie”. I dalej: „Rdzenni mieszkańcy muszą wyrazić własną wolę i nie pozwolić na bycie prześladowanymi przez potęgę gospodarcze lub mniej niż prawdziwych przywódców”.

Nowo przyjęte regulacje prawne to prawdziwa rewolucja w zestawieniu z wieloletnią twardą linią poprzedniego prezydenta Alana Garcia, który zakończył sprawowanie swojego urzędu w lipcu 2011 roku. Korzystając z silnego zaplecza politycznego i biznesowego na przestrzeni ostatnich lat przyznano w Peru dziesiątki koncesji na poszukiwanie i eksploatację ropy naftowej i gazu, wydobywanie innych kopalin, budowę elektrowni wodnych oraz wyrąb lasów. Duża część nowych zezwoleń objęła ziemie rdzennych ludów, w Andach a zwłaszcza w Amazonii. Podczas najbardziej dramatycznych protestów i oporu Indian, przypadającego na kwiecień-czerwiec 2009 roku doszło do wielu konfrontacji z których najczarniejsza, w Bagua, przyniosła śmierć 24 policjantów i co najmniej 10 autochtonów z ludów Awajun i Wampi.

W oświadczeniu indiańskiej organizacji AIDESEP na temat bieżącego przyjęcia prawa o konsultacji czytamy: „To ważny

krok w uznaniu praw ludności autochtonicznej w Peru, podeptanych przez wieki państwowości peruwiańskiej, a zwłaszcza przez ostatnią administrację". Wielu lokalnych liderów podkreśla, że należy teraz otworzyć prawdziwą ścieżkę dialogu między państwem, rdzennymi mieszkańcami i przedsiębiorstwami. Ostateczne efekty przyjętej ustawy mogą okazać się jednak nie wystarczające: nowy przepis prawny nie działa wstecz i nie określa rozwiązania konfliktów wokół przyznanych już koncesji. Nie reguluje także prawa do nienaruszalności ziem ludów izolowanych, nie utrzymujących stałych kontaktów ze społeczeństwem narodowym.

Dyrektor wykonawczy organizacji AmazonWatch, Atossa Soltani, odnosząc się do problemu skomentował: „Czas pokaże, czy prawo zostanie uhonorowane przez rząd oraz przemysł wydobywczy nastawiony na wykorzystywanie zasobów naturalnych na rdzennych ziemiach”. Choć państwo peruwiańskie ratyfikowało wcześniej Deklarację Praw Ludów Tubylczych ONZ oraz Międzynarodową Konwencję Organizacji Pracy ILO'169, to ostatnie rządy nagminnie uchylały się od respektowania zapisów tych uchwał. Pozostaje gorąca nadzieja, że podobnej ignorancji nie zostanie poddane nowe prawo o konsultacji

Opracowanie: Damian Żuchowski

Na podstawie: amazonwatch.org, culturalsurvival.org, survivalinternational.org, aidesep.org.pe

Dla „Wolnych Mediów”